

Nr 1012

Av herr **Larsson, Nils Theodor**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 41, angående stimulansåtgärder för textil- och konfektionsindustrierna samt den manuellt arbetande glasindustrin.*

(Lika lydande med motion nr 1170 i Andra kammaren)

Den manuellt arbetande glasindustrin befinner sig i flera avseenden i samma situation som TEKO-industrin. För båda områdena gäller en allvarlig ekonomisk försvagning under senare år till följd av hårdnande konkurrens från andra länder med lägre kostnader. Den svenska glasindustrin har ett väsentligt högre löneläge än konkurrentindustrierna i t. ex. Finland, Danmark och Frankrike. Den maskinella tillverkning av hushållsglas i långa serier och till låg kostnad som kommit fram under det senaste decenniet i bl. a. Frankrike bjuder en övermäktig konkurrens. Utsikterna till sådan maskintillverkning i Sverige bedöms som små.

Den svenska glasindustrin måste därför omorientera sig från enklare hushållsglas till prydnads- och belysningsglas av hög kvalitet och konstnärlig prägel. Med de traditioner av yrkesskicklighet som den svenska glasindustrin har finns det otvivelaktigt goda förutsättningar för en sådan orientering. Liksom TEKO-industrin måste glasindustrin sålunda särskilt inrikta sig på export av en högkvalitativ produktion. Bristande resurser har hittills varit ett hinder för en tillräckligt effektiv satsning på svensk glasexport.

Huvuddelen av den manuella glasindustrin är lokaliserad till ett begränsat område i sydöstra Småland. Många orter inom nämnda område har glasindustrin som sitt huvudsakliga sysselsättningsobjekt. Denna koncentration i lokaliseringen gör det särskilt angeläget att upprätthålla glasindustrin från sysselsättningspolitiska synpunkter. Även i nämnda avseenden är glasindustrin sålunda i samma situation som TEKO-industrin.

Den s. k. TEKO-utredningen har i delbetänkande lagt fram förslag till ett integrerat stimulansprogram för TEKO-området, avseende särskilt exportfrämjande åtgärder och utbildningsstöd. Branschorganisationerna inom den manuella glasindustrin har hemställt att denna industrigren skall omfattas av stimulansåtgärder av samma typ. Tanken har godtagits i den föreliggande propositionen, nr 41, som innehåller förslag till stimulansprogram för såväl TEKO-industrin som den manuella glasindustrin.

För glasindustrins vidkommande innebär propositionen bidrag till exportfrämjande åtgärder till ett belopp av 1,2 miljoner kronor, statliga lånegarantier med en årsram av 1 miljon kronor och ett utbildningsstöd av 600 000 kronor. Programmet skall enligt propositionen vara treårigt och byggas upp med samma typer av åtgärder och efter i övrigt samma principer som förordats av TEKO-området.

De föreslagna åtgärderna är enligt min mening riktiga och nödvändiga. De bör liksom motsvarande för TEKO-området betraktas som en försöksverksamhet. På nuvarande stadium kan det vara svårt att avgöra vilken omfattning stimulansprogrammet bör ges. Min bedömning är dock att förslagen i propositionen inte är tillräckliga. På ett par punkter vill jag därför redan nu förordad förstärkningar.

Anslaget till exportfrämjande åtgärder har i propositionen beräknats till 1,2 miljoner kronor för treårsperioden, d. v. s. 400 000 kronor per år.

Jag finner det angeläget att detta belopp ökas med 200 000 kronor per år till 600 000 kronor per år, d. v. s. 1,8 miljoner kronor för treårsperioden. En annan möjlighet till förstärkning av stimulansprogrammet för glasindustrin är att låta företagen utnyttja investeringsfondsmedel för rationaliseringsinvesteringar, vilket jag förordar.

I en rationalisering som på tillfredsställande sätt skall kunna stärka den svenska glasindustrins konkurrenskraft torde det vara nödvändigt med viss sammanslagning av företag till större enheter. Men samtidigt är det uppenbart att den högkvalitativa produktion som eftersträvas med fördel kan utföras i förhållandevis små företag. Dessa möjligheter bör tillvaratas. Väsentligt är att olika former av samverkan mellan mindre företag inom glasindustrin utnyttjas. Från glasindustrins sida har redan stort intresse visats för utveckling av samverkan bl. a. för exportförsäljningen. Det bör vara angeläget för samhället att stödja dessa strävanden.

Utvecklingsmöjligheterna för den svenska glasindustrin har behandlats av utredningar och undersökningar som branschorganisationerna själva låtit verkställa. Dessa initiativ är värdefulla. Det bör emellertid vara en uppgift för samhället att medverka även i nämnda avseende. En offentlig utredning om den svenska glasindustrins rationalisering och utveckling bör skyndsamt tillsättas. Detta arbete bör särskilt inriktas på tillvaratagande av möjligheterna till samverkan mellan mindre företag.

Med stöd av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 41 måtte

1. godkänna att anslaget till exportfrämjande åtgärder för den manuellt arbetande glasindustrin får uppgå till 1,8 miljoner kronor under treårsperioden, fördelat med 600 000

kronor per år, samt anvisa på riksstaten för budgetåret 1970/71 till exportfrämjande åtgärder för den manuellt arbetande glasindustrin ett anslag av 600 000 kronor;

2. medge att företag inom glasindustrin under treårsperioden får utnyttja investeringsfundsmedel för rationaliseringsinvesteringar; samt

3. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt tillsättande av offentlig utredning om den svenska glasindustrins rationalisering och utveckling, särskilt i syfte att tillvarata möjligheterna till samverkan mellan mindre företag.

Stockholm den 17 mars 1970

Nils Theodor Larsson (cp)
